DİLBİLGİSİ : ARAPÇADA SÜLÂSİ FİİLLER

القواعد: الأَفْعال الثُّلاثية

Arapçada fiiller, en az üç harften oluşmaktadır. Üç harften oluşan fiillere, "üç harfli" anlamında "sülâsî" diyoruz. *Sülâsî* fiiller, yapısal özelliklerine göre yedi farklı ad altında kümelenirler. Bu yedi kümenin tümünü ifade etmek için *aksâm-ı seb'a* (yedi grup -fiil-) kavramı kullanılır. Üç harfli fiillere bir, iki ya da üç harf eklemek suretiyle yeni fiiller elde edilir. Bu tür fiillere ise, "sülâsî fiile harf eklenerek elde edilmiş" anlamında "sülâsî mezîd" fiil denir. Eklenen harfle birlikte sülâsî fiilin anlamı da değişir. Üç harften oluşan fiil, "herhangi bir ek harfi yok" anlamında "mücerred" nitelemesi ile birlikte "sülâsî mücerred" biçiminde de kullanılmaktadır.

Türkçede de kullanageldiğimiz fiil kelimesi, esasen Arapçadır ve **fâ**, **'ayn** ve **lâm** (**فعل**) harflerinden oluşmaktadır.

Fiil kelimesinin ilk harfi olan **fâ** harfi, üç harften oluşan bütün fiillerin ilk harflerini sembolize eder ve bütün sülâsî fiillerin ilk harfi **fâu'l-fi'l (fi'l** kelimesinin **fâ**'sı) kavramı ile adlandırılır. Örneğin كَتَبَ fiilinde **fâu'l-fi'l ك** harfi; شَرِبَ fiilinde **fâu'l-fi'l ش** harfidir.

Fiil kelimesinin ikinci harfi olan **'ayn** harfi, üç harften oluşan bütün fiillerin ikinci harfini sembolize eder ve sülâsî fiillerin ikinci harfi **'aynu'l-fi'l (fi'l** kelimesinin **'ayn**'ı) kavramı ile adlandırılır. Örneğin كَتَبَ fiilinde **'aynu'l-fi'l ت** harfi; شَرِبَ fiilinde **'aynu'l-fi'l ر** harfidir.

Fiil kelimesinin üçüncü, yani son harfi olan **lâm** harfi, üç harften oluşan bütün fiillerin üçüncü, yani son harflerini sembolize eder ve bütün sülâsî fiillerin üçüncü, yani son harfi **lâmu'l-fi'l (fi'l** kelimesinin **lâm**'ı) kavramı ile adlandırılır. Örneğin كَتَبَ fiilinde **lâmu'l-fi'l ب** harfi; جَلَسَ fiilinde **lâmu'l-fi'l س** harfidir.

Bu kitabımızda sadece sülâsî mücerred fiiller ele alınacak olup, mezîd fiiller konusu bir sonraki kitapta yer bulacaktır.

